

Sygn. akt IV Ca 470/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

14 listopada 2018r.

Sąd Okręgowy w Płocku, IV Wydział Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodnicząca SSO Renata Wanecka

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 14 listopada 2018r. w P.

sprawy z powództwa Skarbu Państwa – Okręgowego Urzędu Miar w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo – akcyjnej w P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Płocku z 6 lutego 2018r.,

sygn. I C 1385/17 upr.

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1, 3 i 4 w ten sposób, że oddala powództwo i zasądza od Skarbu Państwa – Okręgowego Urzędu Miar w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo – akcyjnej w P. kwotę 917 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
2. zasądza od Skarbu Państwa – Okręgowego Urzędu Miar w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo – akcyjnej w P. kwotę 169 zł (sto sześćdziesiąt dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję.

Sygn. akt IV Ca 470/18

UZASADNIENIE

Skarb Państwa - Okręgowy Urząd Miar w W. w sprawie I C 1385/17 wniósł o zasądzenie na jego rzecz od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo - akcyjnej w P. pozwu o zapłatę 335,36 zł z odsetkami ustawowymi od 14 grudnia 2016r. do dnia zapłaty oraz w sprawie I C 1905/17 o zapłatę 1.335,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 6 grudnia 2016r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu wskazał, iż wykonał dla pozwanej wzorcowania przyrządów pomiarowych, za co wystawił faktury. Należności z tych faktur zostały uregulowane z opóźnieniem. Dlatego powód naliczył od każdej zapłaconej z nich kwotę stanowiącą równowartość 40 euro na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Postanowieniem z 12 października 2017r. Sąd Rejonowy w Płocku połączył sprawę I C 1905/17 ze sprawą I C 1385/17 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod wspólną sygnaturą I C 1385/17.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, podnosząc m.in. zarzut przedawnienia roszczeń dochodzonych w sprawie oraz naruszenia art. 5 kc poprzez nadużycie prawa podmiotowego przysługującego powodowi.

Wyrokiem z 6 lutego 2018r. Sąd Rejonowy w Płocku w sprawie I C 1385/17 upr zasądził od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo - akcyjnej w P. na rzecz Skarbu Państwa – Okręgowego Urzędu Miar w W.

665,56 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 165,89 zł od 29 grudnia 2016r. do dnia zapłaty, zaś od kwoty 449,67 zł od 21 grudnia 2016r. do dnia zapłaty (punkt 1); oddalając powództwo w pozostałej części (punkt 2); zasądził od powoda na rzecz pozwanego 190,20 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt 3) oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Płocku 24 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu (punkt 4).

Sąd Rejonowy ustalił:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo - akcyjna w P. złożyła w Okręgowym Urzędzie Miar w W. zamówienie na dokonanie wzorcowania przekładników prądowych, na co powód wystawił potwierdzenia. W ogólnych warunkach wykonania usługi, załączonych do każdego z nich zamówienia wskazano, iż wszystkie koszty za usługę, bez względu na jej wynik, powinny być opłacone zgodnie z wystawioną fakturą VAT nie później niż w terminie 20 dni od daty jej wystawienia. W przypadku braku zapłaty w terminie miały być naliczane odsetki za zwłokę. Następnie powód wystawił faktury: nr (...) z 10 stycznia 2014r. opiewającą na kwotę 3.597,01 zł; nr (...) z 5 lutego 2014r. opiewającą na kwotę 4.102,30 zł; nr (...) z 19 lutego 2014r., opiewającą na kwotę 1.578,09 zł; nr (...) z 25 lutego 2014r. opiewającą na kwotę 837,38 zł; nr (...) z 5 marca 2014r., opiewającą na kwotę 1.815,48 zł; nr (...) z 5 marca 2014r., opiewającą na kwotę 1.779,81 zł; nr (...) z 19 marca 2014r., opiewającą na kwotę 2.106,74 zł; nr (...) z 7 kwietnia 2014r., opiewającą na kwotę 630,99 zł; nr (...) z 14 kwietnia 2014r., opiewającą na kwotę 501,84 zł; nr (...) z 8 kwietnia 2014r., opiewającą na kwotę 961,86 zł.

Pozwany nie uiścił należności z faktur w terminie, w związku z czym powód wystawił noty obciążeniowe. Spółka nie uiściła wskazanych w nich kwot, naliczonych z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Dokonując oceny prawnej, Sąd I instancji wskazał, że jakkolwiek podziela stanowisko pozwanego, iż powód prowadzi działalność gospodarczą, to jednak chybiony jest zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem. W sprawie będzie więc miał, zgodnie z art. 118 kc, zastosowanie trzyletni okres przedawnienia. Termin płatności wszystkich wskazanych w sprawie faktur wystawionych za zrealizowanie zamówień pozwanego przez powoda upływał odpowiednio: 30 stycznia 2014r. co do faktury U (...) i 25 lutego 2014r. co do faktury (...), 11 marca 2014r. co do faktury (...), 17 marca 2014r. co do faktury (...), 25 marca 2014r. co do faktury (...), 25 marca 2014r. co do faktury (...), 8 kwietnia 2014r. co do faktury (...), 28 kwietnia 2014r. co do faktury (...), 5 maja 2014r. co do faktury (...), 5 maja 2014r. co do faktury (...), a pozew w zakresie dwóch pierwszych faktur został wniesiony 26 stycznia 2017r., zaś w zakresie pozostałych - 9 marca 2017r. Dlatego Sąd Rejonowy uznał, że trzyletni okres przedawnienia jeszcze nie upłynął.

Mimo to, Sąd zdecydował się na zasądzenie kwoty dochodzonej pozwem jedynie w części, uznając że w sprawach o przyznanie równowartości 40 euro należy zbadać, czy w okolicznościach konkretnej sprawy wierzyciel nie nadużył przyznanego mu prawa. W ocenie Sądu Rejonowego, pozwanemu nie za wszystkie faktury zapłacone z opóźnieniem należała się rekompensata, o jakiej mowa w art. 10 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Sąd podkreślił, że kwota, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, stanowi rodzaj rekompensaty za koszty podejmowanych przez wierzyciela własnych działań na rzecz odzyskiwania należności (koszty administracyjne). Jest to kwota ryczałtowa, możliwość dochodzenia której nie jest uwarunkowana spełnieniem jakichkolwiek dodatkowych przesłanek, w szczególności nie ma konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione. Ryczałt w wysokości 40 euro nie jest jednak, w ocenie Sądu Rejonowego, karą za sam fakt opóźnienia w zapłacie, taką funkcję spełniają bowiem odsetki za opóźnienie. Jest rekompensatą za koszty poniesione przez wierzyciela w wyniku działań podjętych w celu odzyskania należności. Tymczasem w realiach przedmiotowej sprawy Sąd I instancji zwrócił uwagę na fakt, iż większość faktur została zapłacona z jednodniowym opóźnieniem. Zasady doświadczenia życiowego, logicznego, racjonalnego rozumowania pozwalają przyjąć, iż wierzyciel w tym czasie nie podjął żadnych działań w celu odzyskania należności. Sąd uznał, iż takie czynności mogły zostać podjęte, gdy termin opóźnienia wynosił co najmniej dwa dni.

Sąd Rejonowy podkreślił, iż celem przyznanego wierzycielowi uprawnienia do rekompensaty jest skłonienie dłużnika do zapłaty należności w terminie, zwiększenie dolegliwości wobec dłużnika, który nie spełnia świadczenia w terminie. W sytuacji jednak, gdy dłużnik opóźnił się ze spełnieniem świadczenia o jeden dzień, taką dolegliwość, w ocenie Sądu Rejonowego uznać należy za nieadekwatną do tego uchybienia. Jednodniowe opóźnienie w zapłacie nawet kilku faktur na rzecz Okręgowego Urzędu Miar nie wywołało utraty płynności finansowej tego podmiotu, w żaden sposób nie zachwiało jego kondycją finansową, nie zagroziło jego funkcjonowaniu.

Dlatego też Sąd oddalił w tej części powództwo.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 100 kpc, stosunkowo je rozdzielając.

Apelację od wyroku złożyła (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo – akcyjna w P., zaskarżając go w punktach 1, 3 i 4 i zarzuciła naruszenie:

- art. 118 kc poprzez jego błędne zastosowanie i uwzględnienie powództwa w sytuacji, gdy do roszczeń z umów o usługi znajduje zastosowanie krótszy dwuletni termin przedawnienia, a zatem roszczenia te uległy przedawnieniu;

- art. 751 kc w zw. z art. 750 kc poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy do roszczeń z umowy o usługi znajduje zastosowanie dwuletni termin przedawnienia, a zatem w chwili złożenia pozwu żądanie powoda było przedawnione.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Sąd II instancji podziela pogląd apelującego, że roszczenia dochodzone przez Skarb Państwa – Okręgowy Urząd Miar w W. uległy przedawnieniu. Sąd Rejonowy słusznie ocenił, że powód prowadzi działalność gospodarczą. Jednak trzyletni okres przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, przewidziany w art. 118 kc, ma zastosowanie tylko wówczas, gdy przepis szczególny nie stanowi inaczej. Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że przepisem szczególnym, o którym mowa w art. 118 kc, jest – w stosunku do roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – każdy przepis ustawy przewidujący krótszy niż trzyletni termin przedawnienia. (uchwała z 21 października 1994 r., III CZP 136/94, OSNC 1995, nr 2, poz. 38).

Sąd Okręgowy akceptuje stanowisko pozwanego, zgodnie z którym strony wiązała umowa o świadczenie usług. Polegały one na wzorcowaniu przyrządów pomiarowych zgodnie z zamówieniami, przy czym Skarb Państwa - Okręgowy Urząd Miar działał na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy z 11 maja 2001r. Prawo o miarach (Dz. U. 2018.376 j.t.). Biorąc pod uwagę zakres praw i obowiązków stron, nie ma wątpliwości, że łączyła je umowa o świadczenie usług. Powód zobowiązał się dokonać wzorcowania urządzeń należących do pozwanego, ten zaś był obowiązany do zapłaty wynagrodzenia. (por. uzasadnienie do wyroku Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2005r. w sprawie IV CK 771/04, LEX nr 159095)

Art. 750 kc stanowi, że do o umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Zatem do umowy między Skarbem Państwa – Okręgowym Urzędem Miar w W., a (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością spółką komandytowo – akcyjną w P. należy zastosować także art. 751 pkt. 1) kc. Zgodnie z jego treścią, roszczenia o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków w takim wypadku przedawniają się z upływem dwóch lat. Przepis ten nie odwołuje się wprost do roszczeń wynikających z art. 10 ust. 1 ustawy z 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. 2013.403 z późn. zm.). Niemniej jednak odnosi się on do wynagrodzenia i zwrotu wydatków, zatem skoro równowartość

kwoty 40 euro ma stanowić rekompensatę za koszty odzyskiwania należności, Sąd II instancji uznał, iż zasada ta ma zastosowanie również do roszczeń wynikających z art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Obowiązek zapłaty równowartości 40 euro nie ma charakteru samoistnego roszczenia, jest ściśle związane z podstawowym stosunkiem zobowiązaniowym łączącym strony, w tym wypadku – umową o świadczenie usług. Odmienna interpretacja prowadziłaby do wniosku, że roszczenie o wynagrodzenie z tytułu świadczonych usług podlegałoby dwuletniemu przedawnieniu, zaś rekompensata za koszty odzyskiwania tej należności - jako roszczenie związane z działalnością gospodarczą - przedawniałaby się na podstawie art. 118 kc po trzech latach. Sąd Okręgowy nie akceptuje takiego toku rozumowania.

Wymagalność roszczenia o zapłatę odsetek od niespełnionego w terminie świadczenia datuje się najpóźniej na 5 maja 2014r. (ostatnia z faktur, tj. nr (...) z 14 kwietnia 2014r. z terminem zapłaty 20 dni, czyli do 4 maja 2014r.), co oznacza, że roszczenia o wypłatę rekompensaty na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych przedawniły się 5 maja 2016r. Zatem w chwili złożenia pozwów (26 stycznia 2017r. i 9 marca 2017r.) roszczenia były przedawnione.

Z tych przyczyn powództwo należało oddalić w całości.

Następstwem takiej oceny jest konieczność zmiany orzeczenia o kosztach procesu. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo – akcyjna w P., która wygrała spór, poniosła koszty zastępstwa procesowego w wysokości 900 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa - 17 zł. Należało zasądzić na jej rzecz zwrot tych kosztów stosownie do treści art. 98 kpc. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego została ustalona na podstawie § 2 pkt. 3) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok, stosując art. 386 § 1 kpc.

O kosztach procesu za II instancję, na które składają się opłata od apelacji 34 zł oraz wynagrodzenie adwokackie w wysokości 135 zł, Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego została ustalona zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 1) w zw. z § 2 pkt. 2) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Renata Wanecka

ZARZĄDZENIE

odpis uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi powoda.

4 grudnia 2018r.

Renata Wanecka